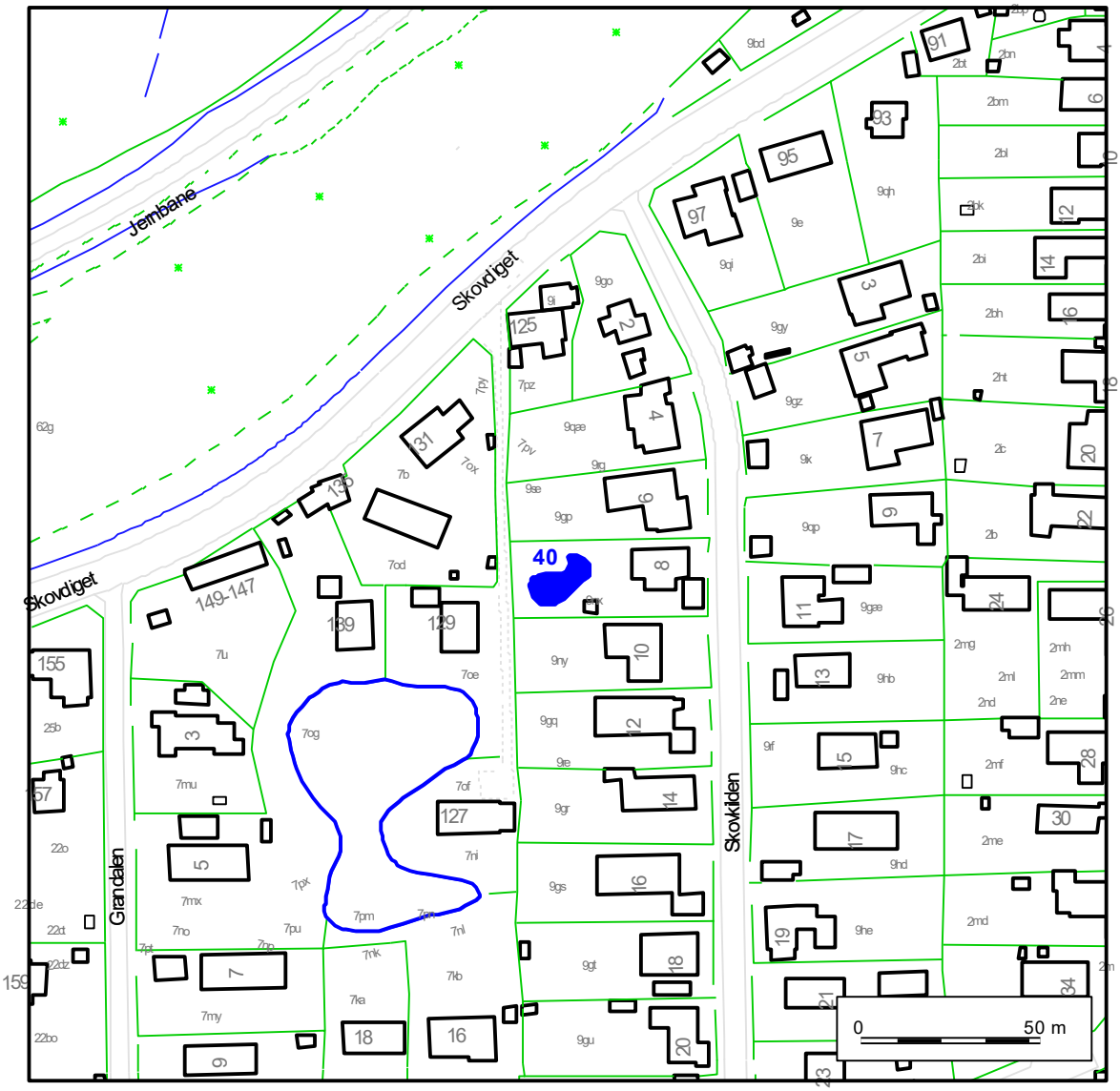
6.4 Sø nr. 40, Dam i Bagsværd i Værebro-området

Beliggenhed
I en villahave på Skovkilden 8.

Ejendomsforhold
Privat dam.

Matrikler
9nx, Bagsværd.

Areal
125 m^2

Lov- og planmæssige forhold
Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Dato: 12. april 2007

Dato: 7. juni 2007

Dato: 18. april 2016

Dato: 14. juni 2016

Dato: 9. april 2022

Dato: 13. juni 2022

Undersøgelser
Vandområdet er undersøgt i 2007, 2016 og 2022. Undersøgelsen i 2022 er foretaget den 9. april, 17. maj og 13. juni.

Beskrivelse af søen
Lille dam, der ligger i en villahave og er omgivet af græsarealer. Ved vestenden af dammen findes en gammel stynet hængepil samt buske af grå-pil og bånd-pil. Søen var 0,5 m dyb i april, mens den var 0,3 m dyb i juni. Bunden i dammen består generelt af en blød og sort dyndbund, der er dækket af en del dødt plantemateriale. I april var vandet noget uklart, som følge af især okker, mens det var mere klart i juni. Dammen har ikke nogen til- og afløb.

Vandplanter
Undervandsvegetationen havde en samlet dækningsgrad på ca. 30% af dammens areal, og den var stærkt domineret af kors-andemad. Desuden fandtes fåtalligt tornløs hornblad og liden vandaks. Af grønne trådalger fandtes lidt bevoksninger af grønalgen dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*) og slimtråd (*Spirogyra* sp.) Flydebladsvegetationen dækkede ca. 10% af dammens areal, og den var totalt domineret af liden andemad. Desuden var stor andemad og vand-pileurt meget fåtalligt til stede.

Rørsumpvegetationen dækkede i juni ca. 60% af dammens areal og var domineret af høj sødgræs og kær-star. Desuden fandtes bevoksninger af tykakset star, næb-star, nikkende star, skov-kogleaks, almindelig sumpstrå, lysesiv, glanskapslet siv, manna-sødgræs, kryb-hvene, knæbøjet rævehale, dyndpadderok, bredbladet dunhammer, gul iris, bittersød natskygge, krybende baldrian, lådden dueurt, vejbred-skeblad, eng-forglemmigej, kær-ranunkel, tigger-ranunkel, kær-snerre og pengebladet fredløs.

Smådyrsliv
Forholdsvis artsrigt med en del arter af krebsdyr, vandtæger, guldsmede, vandnymfer, biller, dansemyg og snegle. Der var især mange arter af snegle. De antalsmæssigt dominerende smådyr var vandtæger, snegle og vandbænkebider (*Asellus aquaticus*). Af ualmindelige arter blev registreret vandtægen vandrøver (*Ilyocoris cimicoides*), guldsmeden lille kærguldsmed (*Leucorrhinia dubia*), vandnymfen sortmærket kobbervandnymfe (*Lestes dryas*) samt billerne stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*), marmorvandkalv (*Rhantus suturalis*) og stribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*).

Padder og krybdyr
Af padder ynglede fåtalligt butsnudet frø, grøn frø og lille vandsalamander samt meget fåtalligt stor vandsalamander. Dammen er ikke et særlig godt ynglested for padder som følge af forekomsten af en del okker om foråret og en stærk tilgroning med sumpplanter om sommeren.

Ynglefugle
Ingen vandtilknyttede ynglefuglearter, idet dammens vandareal er for lille som ynglested for vandfugle.

Øvrige faunaforhold
Der er tilsyneladende ingen fisk i dammen, hvilket er til gavn for blandt andet padder og smådyr.

Særlige arter
Butsnudet frø er med på den danske rødliste under kategorien "næsten truet", og stor vandsalamander er en strengt beskyttet bilag 4-art under EU. Desuden er lille kærguldsmed og billen marmorvandkalv ualmindelige arter.

Værdi- og målsætning
Dammen har både lokal og regional betydning med en paddebestand på 4 arter, herunder den rødlistede butsnudet frø og den strengt beskyttede bilag 4-art stor vandsalamander (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er ikke helt opfyldt på grund af en lidt dårlig vandkvalitet med okker og tilgroningen med høje sumpplanter, så dammens åbne vandoverflade er for lille.

Plejeforanstaltninger
Hvis en generel målsætning skal opfyldes, skal dammen oprenses, så der bliver en større åben vandflade uden høje sumpplanter og en bedre vandkvalitet med et mindre indhold af okker. Dette vil være til gavn for både undervandsplanter, padder og smådyr. Alternativt kan der prøves med en slåning af sumpplanter med buskrydder eller le i vinterhalvåret, så der kommer mere lys til vandet om foråret.

Samlet vurdering
Næringsrig og lavvandet dam, hvor vandet om foråret er ret okkerholdigt, og om sommeren er dammen kraftig groet til med sumpplanter. Der yngler dog fåtalligt fire paddearter, hvilket bl.a. omfatter den EU-beskyttede art, stor vandsalamander. Desuden findes et relativt artsrigt smådyrsliv med en del ualmindelige arter. Dammen bør oprenses for dynd og sumpplanter for at skabe en mere åben vandflade med klart vand.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2016 har dammen fået en dårligere vandkvalitet som følge af forekomsten af okker. Da dammen samtidig er blevet mere tilgroet med høje sumpplanter, er leveforholdene for plante- og dyrelivet blevet ringere. Desuden er dammen blevet mere næringsrig, hvilket har medført, at undervandsvegetationen er domineret af kors-andemad. Som en følge af tilgroningen er yngleforholdene for padder blevet dårligere, mens der ikke er sket større ændringer af smådyrslivet.

Om foråret var vandkvaliteten i dammen noget forringet, idet vandet var ret brunvandet. Dette skyldes indsivning af grundvand, som indeholder både okker og humustoffer, og det er især okkeren som gør vandet brunt. Dammen ligger i et område, hvor der tidligere har været mose, og tørvejorden har tilsyneladende et højt indhold af jernforbindelser, der udfældes som okker ved vandets indsivning og iltning i dammen. Det ses i øvrigt, at der trods tilgroningen findes åbne og lavvande arealer langs østbredden i venstre side af billedet, hvor frøerne kan lægge deres ægklumper. Foto: 9. april 2022.

Dammen midt i juni 2022. Den er stærkt tilgroet med høje sumpplanter, som især består af kær-star og høj sødgræs, og der er få lysåbne arealer med åbent vandspejl. Hvis dammen skal have gode livsbetingelser for plante- og dyrelivet, er det nødvendigt at foretage en oprensning, hvor den næringsrige dyndbund og sumpplanterne fjernes, så der genskabes store lysåbne vandarealer i bredzonen og søen. Foto: 13. juni 2022.

Midt i juni 2022 var det mindre end halvdelen af dammen, som havde lysåbne arealer uden en skyggende vegetation af sumpplanter, og hvor der kunne vokse undervandsplanter. På disse arealer var den helt dominerende undervandsplante kors-andemad, som havde tætte og dækkende bevoksninger. Arten er typisk for stærkt næringsrige vandområder, og den kraftige forekomst er en følge af, at dammen har en meget næringsrig dynbund, hvorfra der frigives næringsstoffer til vandet. Foto: 13. juni 2022.